

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI U
GRADANSKIM STVARIMA**

Sarajevo, lipnja 2007. godine

Temeljem članka IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Zastupničkog doma, održanoj dana _____ 2007. godine i sjednici Doma naroda, održanoj dana _____ 2007. godine, usvojila je

ZAKON O BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI U GRAĐANSKIM STVARIMA

I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet propisivanja

Ovim zakonom propisuje se temelj prava i načela za ostvarivanje besplatne pravne pomoći (u daljnjem tekstu: *pravna pomoć*) u građanskim stvarima kao i oblici ostvarivanja pravne pomoći, postupci u kojima se pruža pravna pomoć, odnosno postupci u kojima je pravna pomoć isključena u smislu ovog zakona, korisnici pravne pomoći, uvjeti i načini njenog ostvarivanja, kriteriji za ostvarivanje, pružatelji pravne pomoći, institucionalizirano upravljanje sustavom pravne pomoći, kontrola kvaliteta pružanja pravne pomoći, financiranje pravne pomoći i nadzor nad provedbom ovog zakona.

Članak 2.

Opseg i minimum prava

- (1) Prava i načela utvrđeni ovim zakonom predstavljaju minimum prava koji se drugim zakonima i propisima ne mogu umanjivati.
- (2) Državljanin Bosne i Hercegovine koji može ostvariti pravo na pravnu pomoć u mjestu svog prebivališta ne može biti uskraćen za to pravo na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Članak 3.

Definicija besplatne pravne pomoći

- (1) Besplatna pravna pomoć je oblik ostvarivanja prava fizičke osobe na pravično suđenje i jednak pristup pravdi pred sudom i drugim tijelima čije troškove u cijelosti ili djelomice plaćaju mjerodavna tijela za provedbu ovog zakona.
- (2) Odobrena besplatna pravna pomoć može se ograničiti samo iz razloga propisanih ovim zakonom.
- (3) Pravo na besplatnu pravnu pomoć ne obuhvaća pravo na oslobađanje od sudskih ili administracijskih pristojbi.

Članak 4. **Značenja izraza**

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom Zakonu imaju slijedeća značenja:

- (1) Pravo na besplatnu pravnu pomoć predstavlja ovlaštenje svake fizičke osobe da traži i dobije od mjerodavnog tijela ostvarivanje prava na pravnu pomoć.
- (2) Mjerodavno tijelo za pružanje pravne pomoći je Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine, odnosno zakonom Bosne i Hercegovine, zakonom Federacije Bosne i Hercegovine i zakonima kantona Federacije Bosne i Hercegovine, zakonom Republike Srpske i zakonom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, ustanovljeno tijelo čija se ovlaštenja sastoje u obvezi pružanja pravne pomoći korisnicima, u opsegu i oblicima predviđenim zakonom.
- (3) Oblici ostvarivanja pravne pomoći su radnje i postupci kojima se korisniku pravne pomoći omogućava zaštita prava na pravično suđenje i istovjetan pristup pravdi.
- (4) Korisnik pravne pomoći je svaka fizička osoba kojoj je odobrena pravna pomoć temeljem ovog zakona.
- (5) Potrebne mjere za mirno rješavanje spora su radnje i postupci kojima se protivna strana korisnika pravne pomoći poziva da prije otpočinjanja postupka pred mjerodavnim tijelom, nastali spor riješe dogovorom.
- (6) Interesi pravičnosti postoje kada odbijanjem pružanja pravne pomoći fizičkoj osobi, mjerodavno tijelo očito narušava općeprihvaćena načela humanosti i socijalne solidarnosti.
- (7) Obijesno vođenje postupka smatrat će se postupak koji stranka želi da vodi radi postizanja svrhe koja je oprečna načelima poštenja i morala.
- (8) Zloupotrebna prava na pravnu pomoć postoji ako je podnositelj zahtjeva dao netočne podatke o ispunjavanju kriterija iz ovog zakona ili ako u slučaju promijenjenih okolnosti tijekom vođenja postupka iste nije prijavio mjerodavnom tijelu.
- (9) Osobom lošeg imovnog stanja smatra se osoba koja, prema svojem i općemu imovnom stanju članova svog obiteljskog domaćinstva, nema sredstava da plati punomoćnika i/ili radnje punomoćnika kao i troškove postupka, a niti da ishoduje dobijanje zajma ili drugih sredstava, bez štete za nužno izdržavanje sebe i svoje obitelji.
- (10) Članovima obiteljskog domaćinstva smatraju se osobe koje je kao takve predvidio obiteljski zakon Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, a u odnosu na korisnika pravne pomoći.
- (11) Međunarodne konvencije smatraju se svi međunarodni akti koji se odnose na pravo pojedinca na pravično suđenje i istovjetan pristup pravdi, a koje je Bosna i Hercegovina ratificirala.
- (12) Pružatelji pravne pomoći su pravne osobe i institucionalna tijela, koja su ovlaštena da, sukladno odredbama procesnih zakona u Bosni i Hercegovini, mogu se pojavljivati kao puni procesni punomoćnici u svim postupcima u kojima se ostvaruje pravo na pravnu pomoć.

- (13) Prekogranični sporovi su sporovi koje vode korisnici pravne pomoći u pravnim sustavima izvan Bosne i Hercegovine, a koji su stekli pravo na pravnu pomoć temeljem ovog zakona i sukladno ustanovljenim međunarodnim obvezama Bosne i Hercegovine za pružanje pravne pomoći izvan njenoga pravnog sustava.

II - OBLICI OSTVARIVANJA PRAVNE POMOĆI I OBLASTI KOJE ZAKON OBUHVAĆA

Članak 5.

Oblici ostvarivanja pravne pomoći

- (1) Pravna pomoć ostvaruje se kao pravo na:
- a) opće informacije o pravima i obvezama,
  - b) pravni savjet i pomoć u popunjavanju obrazaca,
  - c) pravna pomoć u sastavljanju svih vrsta pismena,
  - d) zastupanje pred tijelima uprave i institucijama,
  - e) zastupanje na sudu,
  - f) sačinjavanje apelacija,
  - g) pravnu pomoć u postupcima mirnog rješavanja spora (medijacija).
- (2) Osobe koje ostvare pravo na pravnu pomoć dužne su da prije otpočinjanja postupka ili tijekom vođenja postupka poduzmu sve potrebne mjere za mirno rješavanje spora.

Članak 6.

Postupci u kojima se pruža pravna pomoć

- (1) Pravna pomoć pruža se korisnicima pravne pomoći u postupcima u kojima se ostvaruju i štite njihova prava i na zakonu zasnovani interesi.
- (2) Postupci iz stavka (1) ovoga članka su:
- a) upravni postupak,
  - b) upravni spor,
  - c) prekršajni postupak,
  - d) parnični postupak,
  - e) vanparnični postupak,
  - f) izvršni postupak.

Članak 7.

Postupci u kojima se ne pruža pravna pomoć

- (1) Ostvarivanje prava na pravnu pomoć ne odnosi se na:
- a) postupke pred gospodarstvenim odjelima mjerodavnih sudova i postupak registriranja gospodarstvenih društava,
  - b) postupak registriranja obrtničke radnje,
  - c) postupak registriranja udruga građana ili zaklada,
  - d) postupke pred mjerodavnim poreznim tijelima,
  - e) postupke pribavljanja urbanističke suglasnosti i građevinske dozvole, kao i druge pravne radnje u svezi s građenjem,
  - f) postupke za naknadu štete,
  - g) sastavljanje privatnih isprava i ugovora.

- (2) Izuzetno, u opravdanim slučajevima, kada to nalažu interesi pravičnosti, mjerodavno tijelo može odobriti pružanje pravne pomoći i u slučajevima navedenim u prethodnom stavku.

III - KORISNICI PRAVNE POMOĆI

Članak 8.

Korisnik pravne pomoći

Korisnik pravne pomoći je svaka fizička osoba kojoj se pruža pravna pomoć po kriterijima iz ovog zakona, i to:

- a) državljani Bosne i Hercegovine i druge fizičke osobe koje se nalaze na teritoriju Bosne i Hercegovine, a koje se identificiraju kao ugrožene kategorije,
- b) sve fizičke osobe koje se nalaze na teritoriju Bosne i Hercegovine, pod međunarodnom zaštitom sukladno međunarodnim standardom, a naročito tražitelji azila, izbjeglice, osobe pod privremenim prihvatom, žrtve trgovanja ljudima, a koje nisu u stanju podmiriti troškove pravne pomoći.

Članak 9.

Zabrana diskriminacije

- (1) Korisnik pravne pomoći ima pravo na pravnu pomoć, bez obzira na njegovo nacionalno, odnosno etničko porijeklo, rasu, boju kože, jezik, vjersko ili političko uvjerenje, spol, spolni identitet, seksualnu opredijeljenost, zdravstveno stanje, invaliditet, državljanstvo, prebivalište ili drugo osobno svojstvo.
- (2) Neće se smatrati diskriminacijom po odredbama ovog ili drugih zakona zasnovane mjere udovoljavanja opravdanim interesima osoba koja imaju određena osobna svojstva.

IV - UVJETI I NAČIN OSTVARIVANJA PRAVNE POMOĆI

Članak 10.

Uvjeti za ostvarivanje pravne pomoći

- (1) Fizička osoba stječe status korisnika pravne pomoći pod uvjetom da ispunjava slijedeće kriterije:
  - a) financijski kriterij,
  - b) kriterij obveznosti po drugim zakonima i međunarodnim konvencijama,
  - c) kriterij utemeljenosti koji isključuje očiglednu neutemeljenost.

Članak 11.

Financijski kriterij

- (1) Pravo na pravnu pomoć po financijskom kriteriju ostvaruju osobe koje se identificiraju kao ugrožene kategorije i to:
  - a) osobe koje primaju socijalnu pomoć,
  - b) neuposleni, bez drugih redovnih primanja ili prihoda,
  - c) osobe lošeg imovnog stanja,

- d) djeca bez roditeljskog staranja,
  - e) osobe kojima je prije kratkog vremena u drugom predmetu utvrđeno pravo na dodjelu pravne pomoći.
- (2) Federacija Bosne i Hercegovine i kantoni Federacije Bosne i Hercegovine, Republika Srpska i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, svojim zakonima utvrđuju šta se smatra minimumom socijalnog statusa kandidata za pravnu pomoć, s tim da taj minimum ne može biti viši od najniže prosječne neto plaće ostvarene na razini Bosne i Hercegovine u prethodnoj fiskalnoj godini.

Članak 12.

Imovno stanje kandidata

- (1) Temelj za utvrđivanje prava kandidata na pravnu pomoć zbog lošeg imovnog stanja kandidata jesu svi prihodi i primanja koja se ne smatraju prihodom, primanja na koja podnositelj zahtjeva i članovi njegovog obiteljskog domaćinstva ne plaćaju porez i imovina koja je u vlasništvu podnositelja zahtjeva i članova njegovog obiteljskog domaćinstva, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.
- (2) Za ostvarivanje prava na pravnu pomoć koja obuhvaća: pomoć u sastavljanju svih vrsta pismena, zastupanje pred tijelima uprave i institucijama, zastupanje pred tijelima na sudu, postupak mirnog rješavanja spora (medijacija), kao i za sačinjavanje apelacija pred ustavnim sudovima u Bosni i Hercegovini i Europskim sudom za ljudska prava, utvrđuje se imovno stanje podnositelja zahtjeva i odlučuje se o pravu na pravnu pomoć.

Članak 13.

Utvrđivanje podobnosti za pravnu pomoć temeljem prihoda

- (1) Primanja koja se smatraju prihodom jesu primanja ostvarena po temelju plaće, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava i prometa imovine i imovinskih prava, kapitala, osiguranja i drugih primitaka propisanih zakonom o porezu na dohodak koje podnositelj zahtjeva i članovi njegovog obiteljskog domaćinstva primaju u periodu od šest mjeseci prije mjeseca u kojemu je zahtjev podnesen.
- (2) Prihodima iz prethodnog stavka smatraju se i izvanredni prihodi i imovina, koja uključuje nasljedstvo, poklone, otpremnine, nagrade i druge prihode koje je primio podnositelj zahtjeva ili član njegovog obiteljskog domaćinstva barem jednom u periodu od šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva.
- (3) Kod utvrđivanja podobnosti za pravnu pomoć temeljem financijskog kriterija neće se uzimati u obzir prihod i imovina onih članova obiteljskog domaćinstva koji su u postupku za koji je podnijen zahtjev za pravnu pomoć, protivna strana podnositelju zahtjeva.

Članak 14.

Djelomična naknada troškova postupka

Kada podnositelj zahtjeva ima na raspolaganju određena sredstva koja se mogu koristiti tijekom postupka, ali su nedovoljna za plaćanje troškova postupka, a naročito troškova zastupanja, mjerodavno tijelo može odrediti iznos naknade koji će ta osoba platiti za troškove postupka.

Članak 15.

Kriterij očigledne neutemeljenosti

Pravna pomoć neće se odobriti podnositelju zahtjeva:

- a) ako se iz samog zahtjeva, dokaza i činjenica na kojima se temelji zahtjev očigledno može ustvrditi da je takav zahtjev neutemeljen;
- b) ako se radi o obijesnom vođenju postupka,
- c) ako se radi o zlouporabi prava na pravnu pomoć.

Članak 16.

Kriterij obveznosti po drugim zakonima i međunarodnim konvencijama

Pravna pomoć pruža se i osobama koje na nju imaju pravo po zakonima *lex specialis* ili po međunarodnim konvencijama koje obvezuju Bosnu i Hercegovinu.

Članak 17.

Pravo na informacije

- (1) Svaka fizička osoba ima pravo na opće informacije o pravima i obvezama, pravne savjete i pomoć u popunjavanju formulara.
- (2) O pravnoj pomoći iz prethodnog stavka vodi se evidencija.

Članak 18.

Zahtjev za pravnu pomoć

- (1) Zahtjev za ostvarivanje prava na pravnu pomoć podnosi se mjerodavnim tijelima, na propisanom obrascu uz priložene dokaze o ispunjavanju uvjeta na pravnu pomoć.
- (2) Mjerodavno tijelo propisuje jednoobrazne obrasce za teritorij Bosne i Hercegovine.
- (1) Podnositelj zahtjeva odgovara za točnost podataka iz prethodnog stavka.

Članak 19.

Rješenje o pravu na pravnu pomoć

- (1) O pravu na pravnu pomoć odlučuje mjerodavno tijelo rješenjem bez odlaganja a najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (2) Protiv rješenja mjerodavnog tijela kojim se odbija zahtjev za pravnu pomoć, podnositelj zahtjeva ima pravo u roku od 15 dana od prijema rješenja tražiti od mjerodavnog tijela preispitivanje tog rješenja.
- (3) U postupku za ostvarivanje prava na pravnu pomoć po ovom zakonu ne plaćaju se administrativne pristojbe.

Članak 20.

Vremensko važenje rješenja

- (1) Rješenje o odobrenoj pravnoj pomoći važi do pravomoćnog okončanja postupka.
- (2) Za postupke po izvandrednim pravnim lijekovima i za postupke pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine, Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavnim sudom Republike Srpske i pred Europskim sudom za ljudska prava, donosi se posebno rješenje.

Članak 21.

Plaćanje troškova

Kada je korisnik pravne pomoći potpuno ili djelomično uspio sa tužbenim zahtjevom kojim mu se dosuđuje neka imovina ili prihod, izuzev imovine i prihoda koji se prema odredbama ovog zakona izuzimaju, isti je dužan mjerodavnom tijelu platiti iznos naplaćenih troškova postupka.

Članak 22.

Pravna pomoć za izgubljeni spor

Kada korisnik pravne pomoći izgubi spor za čije vođenje mu je odobrena pravna pomoć, isti nije dužan naknaditi troškove pravne pomoći.

Članak 23.

Obveza vraćanja sredstava za pruženu pravnu pomoć

Obveza vraćanja sredstava postoji samo u slučaju kada se tijekom postupka utvrdi da su se financijske prilike korisnika ili članova njegovog obiteljskog domaćinstva bitno izmijenile, tako da je isti u mogućnosti potpuno ili djelomično vratiti beskamatne troškove za pruženu pravnu pomoć (kao npr. nasljedstvo, poklon, promjena posla, dobitak na igrama za sreću), o čemu se donosi posebno rješenje.

V - SUBJEKTI OVLAŠTENI ZA PRUŽANJE PRAVNE POMOĆI

Članak 24.

Subjekti za pružanje pravne pomoći

- (1) Pravnu pomoć mogu pružati:
  - a) institucionalna tijela (uredi, zavodi, centri za pravnu pomoć) koje formiraju mjerodavna tijela za provedbu ovog zakona;
  - b) Odvjetnička komora Federacije Bosne i Hercegovine i Odvjetnička komora Republike Srpske;
  - c) Nevladine organizacije (NVO) na način i pod uvjetima predviđenim ovim zakonom.
- (2) Svi pružatelji pravne pomoći mogu davati opće pravne informacije o pravima i obvezama, pružati pomoć u popunjavanju formulara i jednostavnijih zahtjeva, davati pravne savjete, pružati pomoć u sastavljanju pismena, te vršiti zastupanje pred tijelima uprave i institucijama i u postupku medijacije.

Članak 25.

Pravo zastupanja

- (1) Pravo zastupanja u upravnim sporovima, prekršajnom, parničnom, vanparničnom i izvršnom postupku imaju:
- a) odvjetnici - članovi Odvjetničke komore Federacije Bosne i Hercegovine i Odvjetničke komore Republike Srpske,
  - b) uposlenici institucionalnih tijela i nevladinih organizacija iz članka 24. ovoga zakona, pod uvjetom da su ti uposlenici:
    - diplomirani pravnici,
    - da imaju položen pravosudni ispit,
    - da imaju najmanje dvije godine radnoga iskustva na pravnim poslovima nakon položenog pravosudnog ispita.

VI - INSTITUCIONALNO UPRAVLJANJE SUSTAVOM PRAVNE POMOĆI

Članak 26.

Institucionalno upravljanje

Radi povećanja efikasnosti u provedbi ovog zakona i utvrđivanja jedinstvenog institucionalnog upravljanja sustavom pravne pomoći u Bosni i Hercegovini imenuje se Odbor za upravljanje pravnom pomoći u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Odbor).

Članak 27.

Odbor za pravnu pomoć

- (1) Odbor ima ukupno devet članova, a čine ga po jedan predstavnik i to:
- Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine,
  - Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine,
  - Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine,
  - Odvjetničke komore Federacije Bosne i Hercegovine,
  - Odvjetničke komore Republike Srpske,
  - Ministarstva pravde Federacije Bosne i Hercegovine,
  - Ministarstva pravde Republike Srpske,
  - Pravosudne komisije Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine,
  - Predstavnik nevladinih organizacija (NVO).
- (2) Odbor imenuje Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na prijedlog Vijeća ministara na period od četiri godine. Vijeće ministara utvrđuje svoj prijedlog temeljem prethodno pribavljenih prijedloga od strane tijela iz prethodnog članka.
- (3) Odbor donosi poslovnik o radu.
- (4) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine koordinira rad i pruža tehničku pomoć za vođenje administracijskih i sličnih poslova za potrebe Odbora.

Članak 28. **Mjerodavnost Odbora**

Mjerodavnost Odbora za pravnu pomoć je:

- a) uspostavljanje i vođenje politike pravne pomoći,
- b) koordiniranje i harmoniziranje sustava pravne pomoći u Bosni i Hercegovini i razvijanje međusobnih odnosa i suradnja mjerodavnih tijela za pružanje pravne pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine i kantonima Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine,
- c) verificiranje svih lista pružatelja pravne pomoći,
- d) utvrđivanje prijedloga jedinstvenih tarifa za pruženu pravnu pomoć uz prethodnu suglasnost mjerodavnih tijela Federacije Bosne i Hercegovine i kantona Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine,
- e) odlučivanje o dodjeli pravne pomoći u izričitoj mjerodavnosti Bosne i Hercegovine,
- f) unificiranje dokumenata koji se upotrebljavaju u postupku po zahtjevu za pravnu pomoć,
- g) davanje informacija, obznanjivanje publikacija, uređivanje web stranice,
- h) međunarodno predstavljanje sustava pravne pomoći u Bosni i Hercegovini,
- i) uspostavljanje standarda za kvalitetno pružanje pravne pomoći,
- j) planiranje i predlaganje proračuna za ostvarivanje pravne pomoći iz mjerodavnosti Odbora.

VII - FINANCIRANJE PRAVNE POMOĆI

Članak 29. **Financiranje pravne pomoći**

- (1) Sredstva za organiziranje i pružanje pravne pomoći na razini Bosne i Hercegovine osiguravaju se u Proračunu Bosne i Hercegovine.
- (2) Vijeće ministara na prijedlog Odbora donosi jedinstvenu tarifu za pružanje pravne pomoći u Bosni i Hercegovini.

VIII - DODJELJIVANJE PRAVNE POMOĆI U PREKOGRANIČNIM SPOROVIMA

Članak 30.

Dodjeljivanje pravne pomoći u prekograničnim sporovima

- (1) Odredbe ovog zakona primjenjivat će se i u dodjeljivanju pravne pomoći u prekograničnim sporovima, a sukladno međunarodnim obvezama Bosne i Hercegovine.
- (2) Odbor ima isključivu mjerodavnost da odlučuje o dodjeli pravne pomoći u prekograničnim sporovima.

IX - KONTROLA KVALITETA PRUŽANJA PRAVNE POMOĆI

Članak 31.

Kontrola pružanja pravne pomoći

Kontroliranje načina rada i kvaliteta pružanja pravne pomoći vrše Odbor i mjerodavna tijela Federacije Bosne i Hercegovine i kantona Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

X - NADZOR I PROVEDBA ZAKONA

Članak 32.

Nadzor

Nadzor nad provedbom ovog zakona vrši Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine.

Članak 33.

Provedba

- (1) Odbor podnosi jednom godišnje Izvješće o svom radu Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, s prijedlogom mjera za unapređenje sustava upravljanja i pružanja pravne pomoći u Bosni i Hercegovini.
- (2) Godišnje izvješće o radu i utrošenim sredstvima Odbor dostavlja prethodno Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na razmatranje.
- (3) Godišnje izvješće iz prethodnog stavka Vijeće ministara Bosne i Hercegovine sa svojim mišljenjem dostavlja Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na usvajanje.

XI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 34.

Propisivanje prava na besplatnu pravnu pomoć

Sukladno odredbama ovog zakona Federacija Bosne i Hercegovine i kantoni Federacije Bosne i Hercegovine, Republika Srpska i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine donijet će svoje zakone o uspostavi sustava besplatne pravne pomoći, odnosno uskladiti postojeće propise s odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 35.

Imenovanje Odbora

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona imenovati članove Odbora.

Članak 36.

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana obznane u
«Službenom glasniku Bosne i Hercegovine».

PS BiH broj _____
S a r a j e v o, _____ 2007. godine

PREDSJEDATELJ

***Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH***

PREDSJEDATELJ

***Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH***

O B R A Z L O Ž E N J E

I - USTAVNO-PRAVNI TEMELJ ZA VOĐENJE PROPISA

Ustavni temelj za donošenje Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći u građanskim stvarima, sadržan je u članku IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine prema kojemu je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine mjerodavna za donošenje zakona koji su potrebni za provedbu odluka Predsjedništva ili za vršenje funkcija Skupštine Bosne i Hercegovine po Ustavu.

II - RAZLOZI ZA VOĐENJE PROPISA

Zakonodavni dio reforme u pravosuđu postavio je znatno šire nego ranije pravo siromašnog osumnjičenika, odnosno optuženika da ima branitelja tako da temeljem toga može zahtijevati branitelja tijekom cijelog kaznenog postupka i to za sva djela "ako to zahtijevaju interesi pravičnosti".

Međutim u "nekaznenim" postupcima u ostvarivanju pravne zaštite nisu, ali je nužno otkriti prepreke koje onemogućavaju ili otežavaju jednak pristup sudu i pravdi svim građanima.

Sukladno ovim zakonima troškovi odvjetnika u BiH su mnogo veći zbog povećanog broja njihovih dužnosti. Za mali broj "bogatih" stranaka ovo ne predstavlja problem. Oni mogu jednostavno i lako "platiti" svoje odvjetnike iz osobnih fondova. Međutim, mnogi neće biti u mogućnosti da sebi plate pomoć. Praksa je većine država da ima "urede" koji se bave pružanjem besplatne pravne pomoći siromašnim strankama. Sličan zakon je usvojen u Brčko Distriktu BiH. Utemeljen je ured za pravnu pomoć Brčko Distrikta, što ukazuje na potrebu usvajanja ovog instituta i na ostalom dijelu BiH.

Premda Ustav Bosne i Hercegovine i ostali relevantni međunarodni dokumenti predviđaju pravo na pošteno saslušanje i u građanskim i kaznenim slučajevima i garantiraju jednak pristup pravdi bez diskriminacije, pravna pomoć u BiH u građanskim slučajevima gotovo da ne postoji, ili je svedena na najmanju zagarantiranu mjeru. Ona se uglavnom odnosi na oslobađanje siromašnih ljudi od plaćanja troškova postupka ili sudskih pristojbi, ali nema cjelovitog državnog mehanizma za pravnu pomoć. Evidentno je da postoji veliki broj ljudi u BiH koji nemaju pristup sudovima zbog siromaštva. BiH zakoni u građanskim stvarima ne sadrže odredbe za pravnu pomoć. U nekim slučajevima po entitetskim zakonima o građanskom postupku sud može postaviti privremenog zastupnika po službenoj dužnosti za optuženika. Ipak ovo imenovanje se ne smatra pravnom pomoći nego više kao pravno nadomještanje za stranku koja je neophodna da se održi sudski postupak.

Naime, zakonodavna analiza otkriva da postoje ozbiljni nedostaci u provedbi pravne pomoći u građanskim postupcima.

Shodno navedenom, a i zahtjevu stvarne ravnopravnosti u ostvarivanju pravne zaštite javlja se nužnim uvođenje instituta za pružanje pravne pomoći u građanskim stvarima stranaka slabog imovnog stanja.

Razvijanje sustava i strukture održivog pravnog savjetovanja i besplatne pravne pomoći u građanskim stvarima u BiH s odgovarajućim prijedlogom zakonskog rješenja u ovoj oblasti, postavlja jedan od zahtjeva Vijeća Europe i obvezu koju je BiH prihvatila kao neophodnu u oblasti reforme pravosuđa.

Istovjetnost u postupanju podrazumijeva da se svakoj strani mora dati razumna prilika da prezentira svoj slučaj -uključujući i svoje obveze - pod uvjetima koji je u znakovitoj mjeri ne stavljaju u nepovoljan položaj "vis-a-vis" suprotne strane. Naime, neminovna je pravična ravnoteža između strana, ali ne samo u tehničkom smislu, što opravdava razlog da se "neuka", a siromašna stranka izjednači sa strankom kojoj ne treba pravna pomoć ili sama može snijeti troškove za pravnu pomoć. Pravo na pristup sudu podrazumijeva i "da su strane dovoljno obaviještene", kako bi zahtjev siromašne neuke stranke bio utemeljen. Nadalje, ovo pravo obuhvaća i mogućnost provjere odluka određenih drugih tijela.

Radi navedenog, a u opsegu reforme zakonodavstva u oblasti pravosuđa potrebno je osigurati uvjete za kvalificirane, financijski opravdane i održive usluge besplatne pravne pomoći u građanskim predmetima za socijalno ugrožene kategorije stanovništva, koje će biti pružene od strane kvalitetnih pravnih stručnjaka ili odvjetnika.

Pružatelji pravne pomoći su pravne osobe i institucionalna tijela, koja su ovlaštena da, sukladno odredbama procesnih zakona u Bosni i Hercegovini, mogu se pojavljivati kao puni procesni punomoćnici u svim postupcima u kojima se ostvaruje pravo na pravnu pomoć.

Poboljšanje pristupa pravdi u BiH je rezultat predloženih zakonskih rješenja, a ista predstavljaju daljnji korak i novu kvalitetu u razvoju i garantiranju jačanja vladavine prava.

III- USKLADENOST PROPISA S EUROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Europski standardi zahtijevaju da svatko tijekom odlučivanja o njegovomu građanskomu pravu i obvezi ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim zakonom ustanovljenim sudom. Članak 6. EKJP garantira pravo na pravično suđenje, ali ne propisuje pravila, odnosno to se treba regulirati prvenstveno domaćim zakonom.

Međutim, sukladno praksi Suda iz Strazbura, koji se poziva na članak 6. EKLJ posebice se garantira pravo na besplatnu pravnu pomoć, ali tijela Konvencije ističu da efikasno pravo na pristup sudu može zahtijevati dodjelu pravne pomoći potrebno ugraditi u državno zakonodavstvo.

Odredbe Konvencije reguliraju oblast "prava na pravično suđenje" i "jednak pristup pravdi", tako što obvezuju sve države članice, dok svaka od njih individualno uređuje ovu oblast, na način koji odgovara njenom ustavnom sustavu, državnoj strukturi, i sl.

IV- PROVEDBENI MEHANIZMI I OSIGURANJE POŠTIVANJA PROPISA

Provedba ovog zakona osigurana je kroz postojanje državnih pravosudnih tijela, kao i mjerodavnog tijela za pružanje pravne pomoći shodno ovom zakonu, odnosno ustanovljenog tijela čija se ovlaštenja sastoje u obvezi na pružanje pravne pomoći korisnicima, u opsegu i oblicima predviđenim zakonom.

Pravna pomoć je osobno pravo i važi samo za stranku kojoj je priznato i samo za postupak koji je priznat. Pravo na pravnu pomoć nije konačno čime bi u cijelosti stranka bila oslobođena obveza, jer se predviđaju i izuzeci kada je stranka dužna naknaditi troškove. Besplatnu pravnu pomoć može dobiti samo fizička, a ne i pravna osoba. Ovo pravo mogu ostvariti stranke koje bi plaćanjem ovakvih usluga znatno umanjile sredstva iz kojih se izdržava stranka i članovi njene obitelji.

U Prijedlogu zakona određen je pojam i pravni status osobe prema kome postoji obveza države. Dakle, stručna pomoć će se pružiti nakon brižljive ocjene okolnosti iz kojih proizlazi pravo na besplatnu pravnu pomoć.

Stranka koja želi ostvariti svoje pravo podnosi zahtjev i dokaze o imovnom stanju sebe i članova svoje obitelji. Stranka se oslobađa od plaćanja stvarnih izdataka i nagrade koju bi inače platila izabranom odvjetniku.

Nadzor nad provedbom ovog zakona vrši Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine. Naime, Odbor za pravnu pomoć Bosne i Hercegovine Izviješće o svom radu dostavlja prethodno Vijeću ministara na razmatranje, a zatim Vijeće ministara sa svojim mišljenjem dostavlja Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na usvajanje.

V - KONSULTACIJE

Sličan zakon je usvojen u Brčko Distriktu BiH. Utemeljen je ured za pravnu pomoć Brčko Distrikta BiH, kao i u Zeničko-dobojskom kantonu. Suglasna je praksa i standardi mnogih europskih zemalja, kao i pripreme za uvođenje instituta besplatne pravne pomoći u građanskim stvarima u zemljama okruženja. U iznalaženju i usuglašavanju najpovoljnijih zakonskih rješenja sudjelovali su predstavnici izvršne i sudske vlasti svih razina u Bosni i Hercegovini, a veliku kako savjetodavnu tako i tehničku potporu pružili su predstavnici međunarodnih organizacija, te predstavnici nevladinog sektora. Zakonski tekst je dulji vremenski period bio dostupan javnosti putem web sajta Ministarstva pravde BiH, bez značajnih primjedbi.

VI - REVIZIJA POSTOJEĆIH PROPISA

Prijedlogom zakona omogućuje se ispunjenje obveza, koje je BiH preuzela pristupanjem EKLJ, što je ugrađeno i u Ustav BiH. Budući da je Konvencija međunarodno multilateralni ugovor, ne može se očekivati da će se, osim u izuzetnom slučaju, njene odredbe mijenjati. Samim tim i obveze BiH za predloženim zakonskim odredbama su trajnog karaktera.

Nadalje, donošenje i primjena ovog zakona ne iskazuje izmjene postojećih propisa. Međutim, sukladno odredbama ovog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine donijet će svoje zakone o uspostavi sustava besplatne pravne pomoći, odnosno uskladiti postojeće propise sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

VII - FINACIJSKA SREDSTVA ZA PROVEDBU PROPISA

Za provedbu Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći u građanskim stvarima i ostalih zakona o besplatnoj pravnoj pomoći u prvoj godini primjene zakona, bit će potrebna ukupna sredstva od 5.043.558 KM.

Pregled ukupno potrebnih sredstava, temeljem teritorijalne pripadnosti je:

Rashodi BiH	626.210
Rashodi FBiH	2.513.505
Rashodi RS	1.351.448
Rashodi BD	552.395

BiH će organizirati jedan centar za pravnu pomoć u Sarajevu, koji bi se trebao baviti složenijim oblicima pružanja pravne pomoći, te se specijalizirati za prava azilanata i drugih sličnih kategorija fizičkih osoba.

Konačno, BiH će u prvoj godini primjene zakona biti dužna osigurati ukupno 626.210 KM. Podrazumijeva se da se određene uštede mogu postići, ako se iz drugih izvora osiguraju sredstva, Na primjer, novčana sredstva se mogu osigurati od donatora, oprema od proračunskih korisnika BiH ili lokalnih zajednica, itd.

Proračun potrebnih finansijskih sredstava za provedbu ovog Zakona sačinio je ekspert finansijske struke gos. Žarko Mionić, te se stručna pismena analiza dostavlja u privitku i čini sastavni dio obrazloženja.

III - POTREBNA SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA O BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI U GRAĐANSKIM STVARIMA

1. UVOD

Da bi se Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći u građanskim stvarima u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu Zakon), te odgovarajući zakoni u entitetima i Brčko Distriktu praktično proveli u praksi, nužno je osigurati financijska sredstva.

Člankom 29. Zakona je propisano da se sredstva za organiziranje i pružanje pravne pomoći na razini Bosne i Hercegovine osiguravaju u Proračunu Bosne i Hercegovine. Temeljem prednjeg, a poštujući proračunsku strukturu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH), te odredbe članka 34. Zakona kojim je propisano da sukladno odredbama navedenog zakona, Federacija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: FBiH), Republika Srpska (u daljnjem tekstu: RS) i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BD) svojim zakonima uspostavljaju sustav pravne pomoći, bit će potrebno da i FBiH, RS i BD osiguraju sredstva u svojim proračunima.

2. STATISTIČKI PODACI, OSTALI PODACI I ISKUSTVA DRUGIH

2.1. Statistički podaci

U svrhu što točnije procjene potrebnih sredstava za sagledavanje financijskog efekta primjene Zakona i ostalih zakona, prikupljeni su i odgovarajući statistički podaci.

U Tabeli broj 1. navedeni su prikupljeni statistički podaci, kao i izvori podataka.

TABELA BROJ 1

R.b r.	Opis	BiH	FBiH	RS	DB
1	2	3	4	5	6
1.	Broj stanovnika	-	2.848.000	1.471.529	80.000-100.000 slobodna procjena
2.	Broj umirovljenika	-	310.475	191.804	Uključeno u entitetske cifre
3.	Broj neuposlenih osoba	-	350.187	151.599	5.989
4.	Broj korisnika socijalne skrbi	-	102.921	41.954	746
5.	Broj azilanata	3.333	-	-	-
6.	Ukupno (r. br. 2 do r. br. 5)	3.333	763.583	385.357	-
7.	Relativni odnos potencijalno ugroženog stanovništva u %	-	26,81	26,19	-
8.	Broj uposlenih (prosjek u	505.452	388.418	117.034	8.263

	2005. godini)				
9.	Prosječne neto plaće u 2005. godini (u KM)	538	558	465	671

Izvori podataka:

- 1) Državna agencija za statistiku <http://www.bhas.ba/Files/statistika-bih.htm>
- 2) Dopis Federalnog Ministarstva rada i socijalne politike, broj 03-, od 24.4.2006. godine,
- 3) Dopis Republičkog Zavoda za statistiku Republike Srpske, broj: 857-1/06 od 8.6.2006.,
- 4) Dopis Biroa za zapošljavanje Brčko Distrikta od 19.4.2006. godine,
- 5) Dopis Federalnog Ministarstva rada i socijalne politike, broj: 05-35/7-636/06 od 27.4.2006., i
- 6) Saopćenja Federalnog Zavoda za statistiku, Republičkog Zavoda za statistiku Republike Srpske i Centra za socijalni rad Brčko Distrikta.

2.2. Ostali podaci i iskustva drugih

Pored prikupljenih statističkih podataka za potrebe procjene potrebnih sredstava korišteni su i podaci iz drugih izvora.

2.2.1. Za potrebe procjene potrebnih sredstava za primjenu Zakona i ostalih zakona, korištena su i iskustva BD. Naime, BD ima uspostavljen Ured za pravnu pomoć, koji je u 2005. godini zastupao osobe lošeg imovnog stanja u kaznenom postupku, u parničnom, vanparničnom i drugim postupcima. Prije toga svakako treba navesti da BD ima povoljniju ekonomsku poziciju od ostalih proračunskih cjelina u BiH, da ima povoljniji odnos uposlenih i neuposlenih osoba i da ima relativno mali teritorij koji mora pokriti postupcima po ovom zakonu.

Ured za pravnu pomoć je tijelima BD podnio Izviješće o radu za period 1.1. do 31.12.2005. godine, broj Ku-22/06 od 15.3.2006. godine, gdje je, između ostalog, navedeno:

- da je ured imao 12 uposlenih (od čega 1 direktor i 5 odvjetnika),
- da je u parničnim postupcima zastupano 127 predmeta,
- da je u izvršnim predmetima zastupano u 29 predmeta,
- da je u vanparnici zastupano 10 predmeta,
- da je pruženo 2.116 usmenih pravnih savjeta i
- da je izvršeno 1.602 zastupanja na sudu, od čega u kaznenim i parničnim stvarima 485, a u ostalim predmetima 1.117.

2.2.2. Za potrebe procjene potrebnih sredstava za primjenu Zakona i ostalih zakona, korištena su i iskustva Republike Slovenije. Naime, iako Republika Slovenija u odnosu na BiH ima:

- daleko povoljniju ekonomsku poziciju,
- daleko povoljniji apsolutni i relativni odnos uposlenih i umirovljenika,
- nema kategorije izbjeglog i prognanog stanovništva i
- ima možda približno isti broj azilanata,

ipak je moguće koristiti određene podatke u svrhu procjene.

Tu se prije svega misli na porast broja korisnika besplatne pravne pomoći i broja predmeta u periodu od 2001. do 2005. godine, što se vidi iz Tabele broj 2.

TABELA BROJ 2

God.	Novi predmeti	Predmeti u radu	Riješeni predmeti	Neriješeni predmeti 31.12.
2001.	557	557	291	266
2002.	3.595	3.861	3.300	544
2003.	10.052	10.596	9.909	687
2004.	11.086	11.773	10.741	1.021
2005.	12.215	13.237	12.116	1.121

Izvor podataka: Sodna statistika

Republika Slovenija je u 2002. godini imala 1.964.036 stanovnika, a u 2003. godini ukupan broj primatelja socijalne pomoći je iznosio 140.063, odnosno 7,13% u odnosu na broj stanovnika. Iz Tabele broj 2 vidi se da je u 2005. godini bilo 12.215 predmeta, što čini 8,72 % u odnosu na broj primatelja socijalne pomoći. Mora se ipak navesti da u ovoj računici nisu uzeti podaci o izravnim djelatnostima pravne pomoći od strane mjerodavnog ministarstva i da je isto u 2005. godini evidentiralo 8.490 pravnih savjeta.

Razumljivo je da se u kasnijoj računici za sve proračunske strukture u BiH uzmu nepovoljnije tendencije od navedenih, čak i u prvoj godini primjene Zakona i ostalih zakona.

Naime, prema odredbama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći Republike Slovenije kriterij za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć je socijalni status, odnosno ugroženost socijalnog statusa klijenta i/ili njegove obitelji troškovima sudskog postupka. Kao kriterij utvrđivanja socijalnog statusa propisan je najniži lični dohodak po propisima Republike Slovenije, a u iznimnim slučajevima (bolest, izobrazba djece sa posebnim potrebama...) i dvostruki iznos najnižeg ličnog dohotka.

Međutim, kada je riječ o korisnicima socijalne pomoći, njima pripada pravo na besplatnu pravnu pomoć bez utvrđivanja financijskog stanja, odnosno istima pripada pravo na izvanrednu besplatnu pravnu pomoć, što potvrđuje prethodni zaključak glede procjene broja korisnika besplatne pravne pomoći u BiH, odnosno da je učešće ugroženih kategorija stanovništva u ukupnom broju stanovnika u BiH znatno više od istog podatka za Republiku Sloveniju.

Kada je riječ o proceduri ostvarivanja prava na besplatnu pravnu pomoć, prema odredbama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći Republike Slovenije, zahtjev za ostvarivanje prava se predaje mjerodavnom okružnom sudu i mjerodavnim radnim i socijalnim sudovima. Iz prednjeg je vidljivo da je pravo na ostvarenje besplatne pravne pomoći u Sloveniji "spušteno" na najnižu moguću razinu, odnosno izravno omogućeno budućim klijentima.

Imajući u vidu situaciju u cijeloj BiH, u kasnijoj računici korišteno je načelo otvaranja centara za besplatnu pravnu pomoć isključivo u sjedištima okružnih sudova (npr. za RS u 5 sjedišta okružnih sudova), uz obvezu centara da u svakoj općini osiguraju dežurstvo po jedan radni dan, a da prostor i pomoćno osoblje osiguraju jedinice lokalne uprave (općine).

2.2.3. Porast broja predmeta u periodu 2001. do 2005. godina, u Republici Sloveniji, svakako je uvjetovalo i znatno povećanje sredstava koja su iz proračuna izdvojena u svrhu pružanja besplatne pravne pomoći, tako da je od početnih 150.393 SIT u 2001. godini, u 2005. godini utrošeno 300.109.000 SIT (što iznosi 2.449.349 KM).

Međutim, jedno drugo iskustvo iz Slovenije je zanimljivo. Naime, prilikom planiranja sredstava u proračunu, u prvim godinama primjene zakona, sredstva za besplatnu pravnu pomoć su planirana na razini Vrhovnog suda Slovenije, ali se u 2004. i 2005. godini prešlo na financiranje po sudovima koji pružaju besplatnu pravnu pomoć, s argumentom da su tada ti sudovi više zainteresirani za pravilnu potrošnju i eventualnu uštedu sredstava.

2.2.4. Analiza donošenja, financiranja i primjene Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći u Sloveniji pokazuje da se prilikom provođenja istih procedura u BiH, mora povesti računa o slijedećem:

- da se mora izvršiti odgovarajuća priprema stanovništva, odnosno budućih klijenata u postupku ostvarivanja prava na besplatnu pravnu pomoć,
- da se medijsko promoviranje mora usmjeriti prema odgovarajućim strukturama stanovništva,
- da se u prvoj godini primjene Zakona i ostalih zakona moraju voditi sveobuhvatno i točno evidentiranje o klijentima, predmetima i utrošenim sredstvima, kako bi dobiveni podaci postali istinit temelj za planiranje aktivnosti i sredstava u budućim poslovnim (fiskalnim) godinama,
- da se utvrdi točno mjesto planiranja proračunskih sredstava, kao i analitika rashoda na svim razinama,
- da se svake godine podnose detaljna izvješća o broju danih savjeta, o broju primljenih zahtjeva, o broju odobrenih zahtjeva, o broju riješenih i neriješenih predmeta po vrstama postupaka, o utrošku sredstava i o broju izvršitelja po usvojenoj organizacijskoj strukturi i
- imajući u vidu iskustva Slovenije, možemo očekivati da ako stanovništvo BiH bude adekvatno informirano o pravu na besplatnu pravnu pomoć, da će nakon prve godine implementiranja porasti i potražnja za pravnom pomoći.

2.2.5. I pored naprijed navedenog, sredstva za realiziranje Zakona i ostalih zakona o pružanju besplatne pravne pomoći treba planirati na pozicijama Ministarstva pravde

BiH, te ministarstvima pravde entiteta i posebnu poziciju u proračunu BD. Dodatni argument za ovakvo proračunsko rješenje je i donošenje Dokumenta okvirnog proračuna (u daljnjem tekstu: DOB) sukladno proračunskim propisima BiH, FBiH, RS i BD.

Budući da se usporedo sa procedurom donošenja Zakona, provodi i procedura usvajanja DOB-a za period 2007-2009. godine, to je potrebno odmah pristupiti uvrštavanju procijenjenih pozicija u DOB za 2007-2009. godinu, kako bi se izbjeglo uvrštavanje planiranih pozicija neposredno pred sjednice parlamenata.

3. UTVRĐIVANJE ZAJEDNIČKIH PARAMETARA

Da bi se stvorile realne i približno iste pozicije svih razina vlasti u BiH u postupku pružanja besplatne pravne pomoći potrebno je izračunati ili na drugi način procijeniti zajedničke parametre. Prema odredbama Zakona zajednički parametri su:

- broj očekivanih predmeta,
- relativni odnosi različitih vrsta postupaka i sporova i
- jedinstvena tarifa (naknada) po vrstama postupaka i sporova.

3.1. Izračunavanje očekivanog broja predmeta

Čini se da je pored naprijed navedenih podataka važno istaći i druge izvore utvrđivanja socijalnog statusa stanovništva. Naime, prema članku 10. Zakona jedan od uvjeta za ostvarivanje pravne pomoći je i finansijski kriterij, a prema članku 11. Zakona, minimum socijalnog statusa smatra se ukupan prihod ostvaren u obitelji kandidata sa pravnom pomoću s tim da taj prihod ... " ne može biti viši od najniže prosječne neto plaće ostvarene na razini BiH u prethodnoj fiskalnoj godini". Prema prednjem, trenutno se smatraju ugroženim kategorijama stanovništva sva domaćinstva u BiH čiji prihodi su iznosili manje od 538 KM mjesečno.

Razvojni program Ujedinjenih nacija u BiH (UNDP) je u Projektu "Sustav ranog upozoravanja"- IV Kvartalno izvješće (za 2005. godinu) analizirao ekonomsku situaciju u BiH i finansijsku stabilnost, te prihode i socijalnu stabilnost. Na strani 29. kvartalnog izvješća, navedeno je da su primanja do 500 KM u 2005. godini imala 62,09 % domaćinstava u BiH, (58,37 % domaćinstava u FBiH, 66,48 % domaćinstava u RS i 82,61 % domaćinstava u BD)- (izvor podataka: ispitivanje javnog mnijenja PRISM Research).

Istovremeno je prema podacima Ureda za pravnu pomoć BD utvrđeno da je u 2005. godini bilo:

- primljenih predmeta 628 (sa kaznenim predmetima, ali bez upravnog postupka i spora) i
- usmenih savjeta 2.116

Naime, prema aktima o uspostavljanju Ureda za pravnu pomoć u BD, isti zastupa osobe slabijeg imovnog stanja u kaznenom, parničnom i vanparničnom postupku, ali bez zastupanja i provođenja upravnog postupka i spora.

Na bazi prednjih podataka mogla bi se sačiniti projekcija ukupnog broja očekivanih prometa u prvoj godini primjene Zakona i ostalih zakona.

TABELA BROJ 3

Opis	FBiH	RS	BD
1	2	3	4
1. Procijenjeni broj stanovnika	2.848.000	1.471.529	100.000
2. Prosječan broj članova obiteljskog domaćinstva	4	4	4
3. Broj domaćinstava	712.000	367.882	25.000
4. Postotak ugroženih domaćinstava - %	58,37	66,48	82,61
5. Broj ugroženih domaćinstava	415.600	244.600	20.600
6. Broj predmeta u BD u 2005. godini (sa kaznenim, ali bez upravnog postupka)			628
7. Procent učešća (kol. 6: kol. 5)x 100			3,04
8. Procent povećanja za upravni postupak (10 % na 3,04)			0,30

9. Korigirani procent učešća			3,34
10. Očekivani ukupni broj predmeta (kol. 5 x 3,34: 100)	13.900	8.200	700

3.2. Izračunavanje relativnog odnosa postupaka i sporova

U članku 6. stavak 2. Zakona propisano je da se besplatna pravna pomoć korisnicima može pružati u slijedećim postupcima.

- upravni postupak i spor,
- prekršajni postupak,
- parnični postupak,
- vanparnični postupak i
- izvršni postupak

Koristeći podatke BD, odnosno Ureda za pravnu pomoć (dopis - Odgovor na upitnik o statusu i organizaciji Ureda, od 1.8.2006. godine), kao i iskustvene podatke Odvjetničke komore RS, pretpostavljeni su slijedeći relativni odnosi u broju predmeta razvrstanih prema odredbama članka 6. stavak 2. Zakona:

TABELA BROJ 4

R. br.	Vrsta postupka ili spora	Procent učešća u svim sporovima i postupcima - %
1	2	3
1.	Upravni postupak i spor	20,00
2.	Prekršajni postupak	5,00
3.	Parnični postupak	50,00
4.	Vanparnični postupak	10,00
5.	Izvršni postupak	15,00
	Ukupno	100,00

3.3. Utvrđivanje Nacrta jedinstvene tarife

Za potrebe propisivanja posebne jedinstvene tarife pravne pomoći, koju prema članku 28. Zakona utvrđuje Odbor za pravnu pomoć BiH (uz prethodnu suglasnost mjerodavnih FBiH, RS i BD) korištena je Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika FBiH. Iz tarife FBiH, su prvo isključeni kazneni postupak, postupak stečaja i likvidacije, zemljišnoknjižni postupak i postupak za upis u registar društava, a potom je Odvjetnička komora RS dodatno proradila preostali dio tarife, te je sačinjen Nacrt jedinstvene tarife za besplatnu pravnu pomoć (u daljnjem tekstu: Nacrt tarife).

Nacrt tarife u nekažnenim stvarima prezentiran uz ovaj dio obrazloženja Zakona, ne smatra se pravim aktom po odredbama Zakona, a isti je poslužio kao temelj za utvrđivanje visine naknade odvjetnicima i nevladinim organizacijama u BiH (u daljnjem tekstu: NVO), koji će se baviti poslovima pružanja besplatne pravne pomoći sukladno odredbama članka 24. Zakona.

Slijedi obrazloženje kolona iz tabele broj 5 i Nacrt tarife:

- kolona 2 - Opis: Preuzeti su postupci iz članka 6. Okvirnog Zakona (r. br. 1 do r. br. 5), potom

su radnje u postupcima grupirane po uzoru na Tarifu o nagradama i naknadi troškova za rad

odvjetnika FBiH;

- kolona 3 - Broj bodova: Procijenjeni broj bodova na bazi iskustva odvjetnika u RS;

- kolona 4 - Napomena: Usporedni pokazatelj o broju bodova za istu vrstu postupka ili spora po

Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika u RS

TABELA BROJ 5

1 bod = 1

KM

R. br.	Opis	Broj bodova	Napomena
1	2	3	4
1.	Upravni postupak: inicijalni akti i zastupanje	50	33% bodova iz RS
2.	Prekršajni postupak: zastupanje i obrana na sudu za prekršaje - izuzeta su zastupanja za prekršaje u gospodarstvenom poslovanju	75	75% bodova iz RS
3.	Parnični postupak	85	Prosječna vrijednost boda
	3.1. Razvod braka, razvod i poništenje braka, izdržavanje i povjeravanje djece, utvrđivanje očinstva ("obiteljski predmeti")	100	U RS 120 bodova
	3.2. Smetanje posjeda, pravo služnosti i druga stvarna prava	100	
	3.3. Stambeni odnosi	50	50% bodova iz RS
	3.4. Radni odnosi i sporovi sa poslodavcem	50	50% bodova iz RS
	3.5. Sporovi proistekli iz nasljednog prava (pravo na naslijeđe, ugovori o izdržavanju i sl.)	100	50% bodova iz RS
	3.6. Sporovi proistekli iz zajednički stečene imovine, podjele bračne imovine i neutemeljenog obogaćenja po temelju vanbračne zajednice	100	
	3.7. Ostali parnični predmeti	100	
4.	Vanparnični postupak (većina predmeta je procjenjiva)	100	
5.	Izvršni postupak	50	Uglavnom 50% od parničnog postupka koji se izvršava

4. ZBIRNA – TERITORIJALNA STRUKTURA RASHODA

Za provođenje Zakona i ostalih zakona o besplatnoj pravnoj pomoći u prvoj godini primjene zakona, bit će potrebna ukupna sredstva od **5.043.558 KM**. Pregled ukupno potrebnih sredstava, odnosno zbirnih sredstava po temelju teritorijalne pripadnosti je vidljiv iz Tabele broj 6.

TABELA BROJ 6

R. br.	Mjesto rashoda	Iznos rashoda (u KM)	Napomena
1	2	3	4
1.	Rashodi BiH	626.210	
2.	Rashodi FBiH	2.513.505	
3.	Rashodi RS	1.351.448	
4.	Rashodi BD	552.395	
	Ukupni rashodi	5.043.558	

5. EKONOMSKA- ANALITIČKA STRUKTURA RASHODA

Ekonomska - analitička struktura rashoda je vidljiva u poglavljima 5.1. do 5.4., odnosno iz tabela prezentiranih u tim poglavljima. Uz svaku tabelu sačinjeno je i posebno obrazloženje, koje upućuje na način i kriterije dobivenih iznosa pojedinih rashoda.

5.1. Ekonomska - analitička struktura rashoda BiH**TABELA BROJ 7**

R.br.	Opis rashoda	Iznos rashoda (u KM)	Napomena
1	2	3	4
1.	Rashodi mjerodavnog tijela	5.500	
	1.1. Troškovi materijala i usluga	5.500	
2.	Rashodi centra za pravnu pomoć	393.110	
	2.1. Objekti	0	Ne u 1. godini
	2.2. Oprema	53.000	
	2.3. Troškovi zakupa ili amortizacije	18.000	
	2.4. Troškovi materijala i usluga	51.000	
	2.5. Troškovi plaća	271.110	
3.	Rashodi Odbora za pravnu pomoć	87.600	
	3.1. Objekti	0	Zaduženo ministarstvo
	3.2. Oprema	0	Zaduženo ministarstvo
	3.3. Troškovi zakupa ili amortizacije	0	Zaduženo ministarstvo
	3.4. Troškovi materijala i usluga	0	Zaduženo ministarstvo
	3.5. Troškovi naknada	87.600	

4.	Rashodi pravne pomoći (po tarifi)	100.000	
	4.1. Naknada odvjetnicima i NVO	100.000	
5.	Rashodi informativne pomoći	30.000	
	5.1. Informativne sesije	0	Zaduženi entiteti
	5.2. Informativni tiskani materijal	0	Zaduženi entiteti
	5.3. Medijsko promoviranje	30.000	
6.	Ostali rashodi	10.000	
	6.1. Ostali rashodi	10.000	
	Ukupni rashodi (r.br. 1 do r.br. 6)	626.210	

5.1.1. Prema odredbama članka 4. Zakona, tijelo BiH je definirano kao "mjerodavno tijelo", odnosno "ustanovljeno tijelo čija se ovlaštenja sastoje u obvezi pružanja pravne pomoći korisnicima...", dok se prema odredbama članka 18. i 19. Zakona može zaključiti da će mjerodavno tijelo biti Ministarstvo pravde BiH, odnosno Ministarstvu pravde će se podnositi zahtjevi, isto će propisati jednoobrazne obrasce za podnošenje zahtjeva, te odlučivati o dodjeli besplatne pravne pomoći.

Shodno tome, isto će u prvoj godini primjene Zakona imati znatno veću aktivnost u smislu:

- sačinjavanja i prezentiranje odredaba zakona uposlenim u ministarstvima pravde i centrima za
  - pravnu pomoć,
- pripreme podzakonskih akata i
- dostavljanja internih tumačenja i objašnjenja,

te je moguće očekivati godišnje troškove od ukupno 5.500 KM i to:

- troškovi materijala za tiskanje na 20 strana za 10 prezentacija za po 20 sudionika .. 3.000 KM,
- troškovi reprezentacije za 10 prezentacija .....
- 2.000 KM,
- ostali troškovi .....
- 500 KM

5.1.2. BiH će organizirati jedan centar za pravnu pomoć u Sarajevu, koji bi se trebao baviti složenijim oblicima pružanja besplatne pravne pomoći, te se specijalizirati za prava azilantata i drugih sličnih kategorija fizičkih osoba

Centar neće imati svoj objekt, mada takvu mogućnost treba ostaviti otvorenom, ukoliko Kanton Sarajevo želi ustupiti građevinski objekt ili dio građevinskog objekta, privremeno ili

trajno na korištenje. U svakom slučaju u prvoj godini primjene Zakona ne očekuje se da će centar imati cijeli ili dio objekta na trajnom ili privremenom korištenju.

Osiguranje sredstava za nabavku opreme ovisi od ukupnog broja uposlenih u centru za pravnu pomoć u BiH. Prema procjeni centar će imati 8 uposlenih djelatnika (1 diplomirani pravnik – direktor centra za pravnu pomoć, 3 diplomirana pravnik, 2 administrativna službenika, 1 računovođa sa VŠS spremom i 1 tehnički tajnik).

Za potrebe centra za pravnu pomoć nužno je osigurati 1 putnički automobil, u vrijednosti do 30.000 KM, sa uključenim PDV-om.

Svaki uposleni treba imati računar, odnosno potrebno je 8 računara, čija ukupna vrijednost iznosi 16.000 KM, sa uključenim PDV-om.

Za uposlene treba osigurati i slijedeći uredski namještaj:

- radni sto (8 komada)	3.200 KM
- radne stolice (8 komada)	800 KM
- telefoni (5 komada)	750 KM
- vitrine za dokumentaciju (5 komada)	1.500 KM
- ostali namještaj	<u>750 KM</u>
Ukupno	7.000 KM

Prema tome, za nabavku opreme za potrebe centra za pravnu pomoć u BiH u prvoj godini primjene Zakona je potrebno 53.000 KM.

Zakup objekata, odnosno zakup poslovnog prostora je vjerojatnija varijanta osiguranja uvjeta za rad centra za pravnu pomoć. Za takav broj uposlenih potrebno je 5 ureda od po 16 m² u Sarajevu. Prema procjeni prosječna mjesečna zakupnina sa PDV- om iznosi 300 KM, odnosno mjesečno 1.500 KM, a u prvoj godini primjene Zakona 18.000 KM.

Ukoliko se ne bude plaćala zakupnina, nego se budu plaćali troškovi investicijskog održavanja, a potom obračunavala i amortizacija, tada će se planirani iznos smanjiti najmanje za 50%.

Za svaki od 5 ureda nužno je osigurati prosječne uvjete za rad što podrazumijeva osiguranje sredstava za slijedeće vrste troškova:

- troškovi električne energije (po 50 KM mjesečno) ..... 600 KM,
- troškovi toplotne energije (po 30 KM mjesečno) ..... 360 KM,
- PTT troškovi i troškovi telefona (po 70 KM mjesečno) ..... 840 KM,
- troškovi prijevoza (po 200 KM mjesečno) ..... 2.400 KM,
- troškovi dnevnica (po 200 KM mjesečno) ..... 2.400 KM,
- troškovi uredskog materijala (po 200 KM mjesečno) ..... 2.400 KM,
- računovodstvene i bankarske usluge (po 50 KM mjesečno) ..... 600 KM i

- ostale usluge (po 50 KM mjesečno)

.....

600 KM.

Iz prednjeg proizlazi da za svaki od navedenih ureda treba osigurati 10.200 KM, odnosno za svih 5 ureda u prvoj godini primjene Zakona ukupno 51.000 KM.

Bruto plaće se trebaju planirati vodeći računa da se sa uposlenim djelatnicima sklapaju ugovori o visini neto plaća bez bilo kakvih drugih naknada, odnosno planirana neto plaća čini ukupan zbir svih primanja uposlenog. Slijedi pregled:

TABELA BROJ 8

R. br.	Naziv pozicije	Stupanj stručne spreme	Mjesečna neto plaća	Godišnja neto plaća svih izvršitelja
1	2	3	4	5
1.	Direktor – 1 izvršitelj	VSS	3.000	36.000
2.	Odvjetnik – 3 izvršitelja	VSS	2.400	86.400
3.	Šef administracije - 1 izvršitelj	VSS	1.000	12.000
3.	Administrativni djelatnici – 3 izvršitelja	SSS	700	25.200
	Ukupno			159.600

Na planirani iznos neto plaća od 159.600 KM, treba obračunati i 69,87 % ukupnih poreza i doprinosa, propisanih poreskim zakonima FBiH, što iznosi 111.510 KM.

Konačno ukupni troškovi bruto plaća prema procjeni za prvu godinu primjene Zakona iznose 271.110 KM, a ukupni rashodi centra za pravnu pomoć 393.110 KM.

5.1.3. Odbor za pravnu pomoć BiH obrazuje se sukladno članku 27. Zakona i isti ima 9 članaka.

Budući da će Odbor za pravnu pomoć BiH imati tehničku pomoć za vođenje administrativnih i sličnih poslova od strane Ministarstva pravde BiH, sukladno odredbama članka 27. Zakona, to je za funkcioniranje Odbora i za kvalitetno izvršavanje poslova iz mjerodavnosti Odbora, potrebno planirati naknadu članovima Odbora i 1 administrativnom djelatniku koji će izvršavati sve neophodne organizacijsko - tehničke poslove. Slijedi pregled:

TABELA BROJ 9

R. br.	Naziv pozicije	Broj članova	Mjesečna neto naknada	Godišnja neto naknada svih izvršitelja
1	2	3	4	5
1.	Predsjednik Odbora	1	600	7.200

2.	Članovi Odbora	8	400	38.400
3.	Administrativni djelatnik	1	500	6.000
	Ukupno			51.600

Na naprijed navedeni iznos od 51.600 KM potrebno je obračunati još 69,87 % poreza i doprinosa, što iznosi 36.000 KM, odnosno ukupna bruto naknada za prvu godinu primjene zakona će iznositi 87.600 KM.

Konačno, ukupno planirana sredstva za rad Odbora iznose 87.600 KM.

5.1.4. Za pružanje besplatne pravne pomoći od strane BiH predviđene su kategorije fizičkih osoba čiji broj se ne može utvrditi statističkim metodama jer ovisi isključivo od političke situacije u okruženju. Zato je potrebno da se centar za pravnu pomoć BiH sa sjedištem u Sarajevu zaista specijalizira za pružanje besplatne pravne pomoći azilantima i sličnim kategorijama fizičkih osoba. Naravno, podrazumijeva se da će centar za pravnu pomoć BiH, uostalom kao i entitetski centri, pružati usmena obavještenja i savjete po svim temeljima iz članka 6. Zakona.

Za slučajeve gdje će Odbor BiH tražiti angažiranje odvjetnika i/ili NVO planirana su sredstva od 100.000 KM, za prvu godinu primjene Zakona.

5.1.5. Veći dio rashoda informativne pomoći će se planirati na razini entiteta. Međutim, za potrebe blagovremenog obavještanja stanovništva o pravima koja im se pružaju donošenjem Zakona, ali i ostalih zakona, ipak je potrebno izvjesno centralizirano medijsko promoviranje, za koje treba planirati 30.000 KM.

5.1.6. Za ostale nespomenute rashode, zbog načela opreznosti potrebno je planirati iznos od 10.000 KM.

5.1.7. Konačno, BiH će u prvoj godini primjene Zakona biti dužna da osigura ukupno 626.210 KM. Podrazumijeva se da se određene uštede mogu postići, ako se iz drugih izvora osiguraju sredstva, Na primjer, novčana sredstva se mogu

osigurati od donatora, oprema od proračunskih korisnika BiH ili lokalnih zajednica, itd.

5.2. Ekonomska- analitička struktura rashoda FBiH

TABELA BROJ 10

R.br.	Opis rashoda	Iznos rashoda (u KM)	Napomena
1	2	3	4
1.	Rashodi mjerodavnog tijela	4.800	
	1.1. Troškovi materijala i usluga	4.800	
2.	Rashodi centara za pravnu pomoć	1.373.730	
	2.1. Objekti	0	Ne u 1. godini primjene
	2.2. Oprema	145.000	
	2.3. Troškovi zakupa ili amortizacije	50.400	
	2.4. Troškovi materijala i usluga	142.800	
	2.5. Troškovi plaća	1.035.530	
3.	Rashodi Odbora za pravnu pomoć	44.850	
	3.1. Objekti	0	Zaduženo ministarstvo
	3.2. Oprema	0	Zaduženo ministarstvo
	3.3. Troškovi zakupa ili amortizacije	0	Zaduženo ministarstvo
	3.4. Troškovi materijala i usluga	0	Zaduženo ministarstvo
	3.5. Troškovi plaća i naknada	44.850	
4.	Rashodi pravne pomoći (po tarifi)	1.025.125	
	4.1. Naknada odvjetnicima i NVO	1.025.125	
5.	Rashodi informativne pomoći	55.000	
	5.1. Informativne sesije	10.000	
	5.2. Informativni tiskani materijal	10.000	
	5.3. Medijsko promoviranje	35.000	
6.	Ostali rashodi	10.000	
	6.1. Ostali rashodi	10.000	

	Ukupni rashodi (r. br. 1 do r. br. 6)	2.513.505	

5.2.1. U FBiH će se pod mjerodavnim tijelom podrazumijevati Federalno ministarstvo pravde. Shodno tome, isto će u prvoj godini primjene zakona imati znatno veću aktivnost u smislu:

- sačinjavanja i prezentiranja odredaba zakona uposlenim u kantonalnim ministarstvima pravde i centrima za pravnu pomoć,
- pripreme podzakonskih akata i
- dostavljanja internih tumačenja i objašnjenja,

te je moguće očekivati godišnje troškove od ukupno 800 KM i to:

- troškovi materijala za tiskanje na 20 strana za 2 prezentacije za po 20 sudionika (2 sudionika iz Federalnog ministarstva pravde, 2 sudionika iz Odbora za pravnu pomoć, 10 sudionika iz kantonalnih ministarstava pravde i 6 sudionika iz centara za pravnu pomoć) ..... 400 KM,
- troškovi reprezentacije za 2 prezentacije ..... 300 KM,
- ostali troškovi ..... 100 KM

Pored toga svako od 10 kantonalnih ministarstava pravde će imati po 400 KM troškova godišnje za provedbu istih aktivnosti koje provodi i Federalno ministarstvo pravde, što znači da će ukupni godišnji rashodi mjerodavnih tijela u prvoj godini primjene zakona iznositi 4.800 KM.

5.2.2. U FBiH će se centri za pravnu pomoć organizirati u 10 sjedišta kantonalnih sudova.

Centri neće imati svoje objekte, mada takvu mogućnost treba ostaviti otvorenom, ukoliko neke lokalne zajednice (gradovi i općine) žele

ustupiti građevinski objekt ili dio građevinskog objekta, privremeno ili trajno na korištenje. U svakom slučaju u prvoj godini primjene zakona ne očekuje se da će bilo koji centar imati cijeli ili dio objekta na trajnom ili privremenom korištenju.

Osiguranje sredstava za nabavku opreme ovisi od ukupnog broja uposlenih u svih 10 centara za pravnu pomoć u FBiH. Prema procjeni 6 centara će imati po 2 uposlena djelatnika (1 diplomiranog pravnika i 1 administrativnog službenika), Mostar, Tuzla i Zenica po 3 uposlena djelatnika (2 diplomirana pravnik i 1 administrativnog službenika), a Sarajevo 9 uposlenih djelatnika (1 diplomirani pravnik - direktor za sve centre za pravnu pomoć, 4 diplomirana pravnik, 2 administrativna službenika, 1 računovođa sa VŠS spremom i 1 tehnički tajnik). To znači da će svi centri za pravnu pomoć u FBiH imati ukupno 30 uposlenih u prvoj godini primjene zakona.

Za potrebe centara za pravnu pomoć u Sarajevu i Mostaru nužno je osigurati po 1 putnički automobil, u vrijednosti do 30.000 KM, s uključenim PDV-om, što ukupno iznosi 60.000 KM.

Svaki uposleni treba imati računar, odnosno potrebno je 30 računara, čija ukupna vrijednost iznosi 60.000 KM, s uključenim PDV-om.

Za uposlene treba osigurati i slijedeći uredski namještaj:

- radni sto (30 komada)	
2.000 KM	
- radne stolice (30 komada)	
3.000 KM	
- telefoni (15 komada)	
2.250 KM	
- vitrine za dokumentaciju (15 komada)	
4.500 KM	
- ostali namještaj	
<u>3.250 KM</u>	
Ukupno	
25.000 KM	

Prema tome, za nabavku opreme za potrebe centara za pravnu pomoć u FBiH u prvoj godini primjene zakona je potrebno 145.000 KM.

Zakup objekata, odnosno zakup poslovnog prostora je vjerojatnija varijanta osiguranja

uvjeta za rad centara za pravnu pomoć. Za takav broj uposlenih potreban je po 1 ured od 16 m² u 9 centara i 5 ureda od po 16 m² u Sarajevu.

Prema prednjem, za potrebe centara za pravnu pomoć potrebno je osigurati ukupno 14 ureda čija prosječna mjesečna zakupnina sa PDV-om iznosi 300 KM, odnosno mjesečno 4.200 KM, a u prvoj godini primjene zakona 50.400 KM.

Ukoliko se ne bude plaćala zakupnina, nego se budu plaćali troškovi investicijskog održavanja, a potom obračunavala i amortizacija, tada će se planirani iznos smanjiti najmanje za 50%.

Za svaki od 14 ureda nužno je osigurati prosječne uvjete za rad što podrazumijeva osiguranje sredstava za slijedeće vrste troškova:

- troškovi električne energije (po 50 KM mjesečno) ..... 600 KM,
- troškovi toplotne energije (po 30 KM mjesečno) ..... 360 KM,
- PTT troškovi i troškovi telefona (po 70 KM mjesečno) ..... 840 KM,
- troškovi prijevoza u lokalne isturene centre (po 200 KM mjesečno) ..... 2.400 KM,
- troškovi dnevnica (po 200 KM mjesečno) ..... 2.400 KM,
- troškovi uredskog materijala (po 200 KM mjesečno) ..... 2.400 KM,
- računovodstvene i bankarske usluge (po 50 KM mjesečno) ..... 600 KM i
- ostale usluge (po 50 KM mjesečno) ..... 600 KM.

Iz prednjeg proizlazi da za svaki od navedenih ureda treba osigurati 10.200 KM, odnosno za svih 14 ureda u prvoj godini primjene zakona ukupno 142.800 KM.

Bruto plaće se trebaju planirati vodeći računa da se sa uposlenim djelatnicima sklapaju ugovori o visini neto plaća bez bilo kakvih drugih naknada, odnosno planirana neto plaća čini ukupan zbir svih primanja uposlenog. Slijedi pregled:

TABELA BROJ 11

R.	Naziv pozicije	Stupanj	Mjesečna neto	Godišnja neto
----	----------------	---------	---------------	---------------

br.		stručne spreme	plaća	plaća svih izvršitelja
1	2	3	4	5
1.	Direktor – 1 izvršitelj	VSS	3.000	36.000
2.	Odvjetnik – 16 izvršitelja	VSS	2.400	460.800
3.	Šef administracije - 1 izvršitelj	VŠS	1.000	12.000
3.	Administrativni službenici – 12 izvršitelja	SSS	700	100.800
	Ukupno			609.600

Na planirani iznos neto plaća od 609.600 KM, treba obračunati i 69,87 % ukupnih poreza i doprinosa, propisanih poreskim zakonima FBiH, što iznosi 425.930 KM.

Konačno ukupni troškovi bruto plaća prema procjeni za prvu godinu primjene zakona iznose 1.035.530 KM, a ukupni rashodi centara za pravnu pomoć 1.373.730 KM.

5.2.3. Ukoliko FBiH, RS i BD odluče da sukladno članku 34. Zakona u svojim zakonima predvide postojanje odbora za pravnu pomoć, tada se za iste također trebaju planirati sredstva u proračunu na način i u rokovima predviđenim i za ostale proračunske pozicije.

Prema sastavu Odbora za pravnu pomoć BiH, odbori za pravnu pomoć entiteta i BD moći će imati najviše po 5 članova.

Budući da će Odbor za pravnu pomoć BiH imati tehničku pomoć za vođenje administracijskih i sličnih poslova od strane Ministarstva pravde BiH, logično je očekivati da će i entitetska ministarstva za pitanja pravosuđa i odgovarajuće tijelo u BD biti također zaduženi za isti postupak za svoje odbore.

Ipak, rukovodeći se načelom opreznosti za prvu godinu primjene zakona potrebno je planirati neto naknadu za članove Odbora od po 300 KM mjesečno, odnosno 3.600 KM godišnje. To znači da će svih 5 članova Odbora imati ukupnu godišnju neto naknadu od 18.000 KM. Na navedeni godišnji neto iznos potrebno je obračunati 69,87 % poreza i doprinosa što iznosi 12.580 KM.

Prema tome, FBiH će za potrebe entitetskog odbora imati troškove naknada u bruto iznosu od 30.580 KM.

Da bi se materijali blagovremeno pripremali i osiguravali potrebno je za Odbor osigurati 1 administrativnog službenika sa istim primanjima kao i administrativni službenik u centrima za pravnu pomoć. To znači da će navedeni administrativni službenik sa SSS spremom, imati mjesečnu neto plaću od 700 KM, odnosno godišnju neto plaću od 8.400 KM. Na naprijed navedeni iznos potrebno je obračunati još 69,87 % poreza i doprinosa, što iznosi 5.870 KM, odnosno ukupna bruto plaća za prvu godinu primjene zakona će iznositi 14.270 KM.

Konačno, ukupno planirana sredstva za rad Odbora iznose 44.850 KM.

5.2.4. Rashodi pravne pomoći (po tarifi), odnosno naknada odvjetnicima i NVO izračunata je iz odnosa slijedećih parametara:

- procentualnog učešća postupaka i sporova u ukupno procijenjenim postupcima i sporovima,
- procijenjenog broja predmeta po vrstama postupaka i sporova (izračunatog kao odnos ukupnog broja sporova i pojedinačnog relativnog učešća svakog postupka i spora u ukupnom broju predmeta) i
- podatak o cijeni (vrijednosti) postupaka i sporova iz Nacrta tarife

Slijedi obrazloženje kolona iz tabele broj 12 i pregled utvrđivanja iznosa naknada za besplatnu pravnu pomoć:

- kolona 2 - Vrsta postupka (spora): Preuzeti su postupci iz članka 6. Okvirnog Zakona (r. br. 1 do r. br. 5);
- kolona 3 - Procent učešća: Preuzeti podaci iz tabele broj 4;
- kolona 4 - Broj predmeta: Preuzeti podaci iz kolone 2, tabele broj 3;
- kolona 5 - Cijena po predmetu: Preuzeti podaci iz kolone 3, tabele broj 5.

TABELA BROJ 12

R.br.	Vrsta postupka (spora)	Procent učešća	Broj predmeta	Cijena po predmetu (u KM)	Vrijednost u KM (kol. 4 x kol. 5)
1	2	3	4	5	6
1.	Upravni postupak i spor	20,00	2.780	50	139.000
2.	Prekršajni postupak	5,00	695	75	52.125
3.	Parnični postupak	50,00	6.950	85	590.750
4.	Vanparnični postupak	10,00	1.390	100	139.000
5.	Izvršni postupak	15,00	2.085	50	104.250
	Ukupno	100,00	13.900	-	1.025.125

Prema prednjem, rashodi za izravnu pravnu pomoć, odnosno naknada odvjetnicima i NVO za prvu godinu primjene zakona će iznositi 1.025.125 KM.

5.2.5. Rashodi informativne pomoći su veoma značajna pozicija u realiziranju, odnosno u

kasnijoj praktičnoj primjeni zakona. Bilo bi dobro da se sredstva koja budu planirana na ovoj poziciji osiguraju najmanje 60 dana prije same primjene zakona, po mogućnosti iz proračunske rezerve. U protivnom, sredstva za ove namjene se moraju osigurati najkasnije u roku od 30 dana od dana početka primjene zakona.

Za informativne sesije treba zadužiti uposlene u ministarstvima pravde i u centrima za pravnu pomoć. Informativna sesija podrazumijeva razgovor u jedinicama lokalne samouprave sa određenim kategorijama potencijalnih korisnika besplatne pravne pomoći. Tu je neophodna inicijativa i tehnička pomoć jedinica lokalne samouprave. U tom smislu treba osigurati najmanje 10.000 KM za troškove dnevnica, prijevoza, noćenja i reprezentacije.

Za informativni tiskani materijal treba osigurati 10.000 KM. Za ovaj iznos sredstava potrebno je izraditi kratku ilustriranu brošuru (do 5 stranica) u kojoj će se na popularan i prihvatljiv način za potencijalne korisnike besplatne pravne pomoći ukazati na njihova prava, kao i na efekte koji se ostvaruju korištenjem besplatne pravne pomoći.

Za medijsko promoviranje je potrebno koristiti Javni radio televizijski servis BiH, entitetske i lokalne televizije, radio stanice i dnevne listove. Za ovu aktivnost je nužno osigurati 35.000 KM. Predstavnici Odbora bi trebali sagledati koji medij će koristiti na kojem području imajući u vidu moguće korisnike besplatne pravne pomoći, odnosno vodeći računa o tome koje emisije i koje listove mogu gledati, slušati i čitati potencijalni korisnici besplatne pravne pomoći.

5.2.6. Za ostale nespomenute rashode, zbog načela opreznosti potrebno je planirati iznos od 10.000 KM.

5.2.7. Konačno, FBiH će u prvoj godini primjene zakona biti dužna da osigura ukupno 2.513.505 KM. Podrazumijeva se da se određene uštede

moгу postići, ako se iz drugih izvora osiguraju sredstva, Na primjer, novčana sredstva se mogu osigurati od donatora, oprema od proračunskih korisnika FBiH ili lokalnih zajednica, itd.

5.3. Ekonomska - analitička struktura rashoda RS

TABELA BROJ 13

R.br.	Opis rashoda	Iznos rashoda (u KM)	Napomena
1	2	3	4
1.	Rashodi mjerodavnog tijela	400	
	1.1. Troškovi materijala i usluga	400	
2.	Rashodi centara za pravnu pomoć	656.170	
	2.1. Objekti	0	Ne u 1. godini primjene
	2.2. Oprema	77.000	
	2.3. Troškovi zakupa ili amortizacije	28.800	
	2.4. Troškovi materijala i usluga	81.600	
	2.5. Troškovi plaća	468.770	
3.	Rashodi Odbora za pravnu pomoć	40.128	
	3.1. Objekti	0	Zaduženo ministarstvo
	3.2. Oprema	0	Zaduženo ministarstvo
	3.3. Troškovi zakupa ili amortizacije	0	Zaduženo ministarstvo
	3.4. Troškovi materijala i usluga	0	Zaduženo ministarstvo
	3.5. Troškovi plaća i naknada	40.128	
4.	Rashodi pravne pomoći (po tarifi)	604.750	
	4.1. Naknada odvjetnicima i NVO	604.750	
5.	Rashodi informativne pomoći	40.000	
	5.1. Informativne sesije	5.000	
	5.2. Informativni tiskani materijal	10.000	
	5.3. Medijsko promoviranje	25.000	

6.	Ostali rashodi	10.000	
	6.1. Ostali rashodi	10.000	
	Ukupni rashodi (r. br. 1 do r. br. 6)	1.351.448	

5.3.1. Ako se podrazumijeva da će nadležno tijelo biti Ministarstvo pravde RS, te da će isto u prvoj godini primjene ovog zakona imati znatno veću aktivnost u smislu:

- sačinjavanja i prezentiranja odredaba zakona uposlenim u centrima za pravnu pomoć,

- pripreme podzakonskih akata i

- dostavljanja internih tumačenja i objašnjenja,

moгуće je očekivati godišnje troškove od ukupno 400 KM i to:

- troškovi materijala za tiskanje na 20 strana za 2 prezentacije za po 10 sudionika (2 sudionika iz

Ministarstva pravde, 2 sudionika iz Odbora za pravnu pomoć i 6 sudionika iz centara za pravnu

pomoć)

..... 200
KM,

- troškovi reprezentacije za 2 prezentacije
..... 100 KM,

- ostali troškovi
..... 100 KM

5.3.2. U Republici Srpskoj će se centri za pravnu pomoć organizirati u 5 sjedišta okružnih sudova (Banja Luka, Doboj, Bijeljina, Istočno Sarajevo i Trebinje).

Centri neće imati svoje objekte, mada takvu mogućnost treba ostaviti otvorenom, ukoliko neke lokalne zajednice (gradovi i općine) žele ustupiti građevinski objekt ili dio građevinskog objekta, privremeno ili trajno na korištenje. U svakom slučaju u prvoj godini primjene zakona ne očekuje se da će bilo koji centar imati cijeli ili dio objekta na trajnom ili privremenom korištenju.

Osiguranje sredstava za nabavku opreme ovisi od ukupnog broja uposlenih u svih 5 centara za pravnu pomoć u RS. Prema procjeni 4 centra će imati po 2 uposlena djelatnika (1 diplomiranog pravnika i 1 administrativnog službenika), a Banja Luka 8 uposlenih djelatnika (1 diplomirani pravnik - direktor za sve centre za pravnu pomoć, 3 diplomirana pravnika, 2 administrativna službenika, 1 računovođa sa VŠS spremom i 1 tehnički tajnik). To znači da će svi centri za pravnu pomoć u RS imati ukupno 16 uposlenih u prvoj godini primjene zakona.

Za potrebe centra za pravnu pomoć u Banjaluci nužno je osigurati 1 putnički automobil, u vrijednosti do 30.000 KM, s uključenim PDV-om.

Svaki uposleni treba imati računar, odnosno potrebno je 16 računara, čija ukupna vrijednost iznosi 32.000 KM, sa uključenim PDV-om.

Za uposlene treba osigurati i slijedeći uredski namještaj:

- radni sto (16 komada)	6.400 KM
- radne stolice (16 komada)	1.600 KM
- telefoni (10 komada)	1.500 KM
- vitrine za dokumentaciju (10 komada)	3.000 KM
- ostali namještaj	<u>2.500 KM</u>
Ukupno	15.000 KM

Prema tome, za nabavku opreme za potrebe centara za pravnu pomoć u RS u prvoj godini primjene zakona je potrebno 77.000 KM.

Zakup objekata, odnosno zakup poslovnog prostora je vjerojatnija varijanta osiguranja uvjeta za rad centara za pravnu pomoć. Za takav broj uposlenih potreban je po 1 ured od 16 m² u 4 centra i 4 ureda od po 16 m² u Banjaluci. Prema prednjem za potrebe centara za pravnu pomoć potrebno je osigurati ukupno 8 ureda čija prosječna mjesečna zakupnina sa PDV- om iznosi 300 KM, odnosno mjesečno 2.400 KM, a u prvoj godini primjene zakona 28.800 KM.

Ukoliko se ne bude plaćala zakupnina, nego se budu plaćali troškovi investicijskog održavanja, a potom obračunavala i amortizacija, tada će se planirani iznos smanjiti najmanje za 50%.

Za svaki od 8 ureda nužno je osigurati prosječne uvjete za rad što podrazumijeva osiguranje sredstava za slijedeće vrste troškova:

- troškovi električne energije (po 50 KM mjesečno)	600 KM,
- troškovi toplotne energije (po 30 KM mjesečno)	360 KM,
- PTT troškovi i troškovi telefona (po 70 KM mjesečno)	840 KM,
- troškovi prijevoza u lokalne isturene centre (po 200 KM mjesečno)	2.400 KM,
- troškovi dnevnica (po 200 KM mjesečno)	2.400 KM,
- troškovi uredskog materijala (po 200 KM mjesečno)	2.400 KM,
- računovodstvene i bankarske usluge (po 50 KM mjesečno)	600 KM i
- ostale usluge (po 50 KM mjesečno)	600 KM.

Iz prednjeg proizlazi da za svaki od navedenih ureda treba osigurati 10.200 KM, odnosno za svih 8 ureda u prvoj godini primjene zakona ukupno 81.600 KM.

Bruto plaće se trebaju planirati vodeći računa da se sa uposlenim djelatnicima sklapaju ugovori o visini neto plaća bez bilo kakvih drugih naknada, odnosno planirana neto plaća čini ukupan zbir svih primanja uposlenog.

Slijedi pregled:

TABELA BROJ 14

R. br.	Naziv pozicije	Stupanj stručne spreme	Mjesečna neto plaća	Godišnja neto plaća svih izvršitelja
1	2	3	4	5
1.	Direktor – 1 izvršitelj	VSS	3.000	36.000
2.	Odvjetnik – 7 izvršitelja	VSS	2.400	201.600
3.	Šef administracije – 1 izvršitelj	VŠS	1.000	12.000
3.	Administrativni službenici – 7 izvršitelja	SSS	700	58.800
	Ukupno			308.400

Na planirani iznos neto plaća od 308.400 KM, treba obračunati i 52 % ukupnih poreza i doprinosa, propisanih poreskim zakonima RS, što iznosi 160.370 KM.

Konačno, ukupni troškovi bruto plaća prema procjeni za prvu godinu primjene zakona iznose 468.770 KM, a ukupni rashodi centara za pravnu pomoć 656.170 KM.

5.3.3. Ukoliko FBiH, RS i BD odluče da sukladno članku 34. Zakona u svojim zakonima predvide postojanje odbora za pravnu pomoć, tada se za iste također trebaju planirati sredstva u proračunu na način i u rokovima predviđenim i za ostale proračunske pozicije.

Prema sastavu Odbora za pravnu pomoć BiH, odbori za pravnu pomoć entiteta i BD moći će imati najviše po 5 članova.

Budući da će Odbor za pravnu pomoć BiH imati tehničku pomoć za vođenje administracijskih i sličnih poslova od strane Ministarstva pravde BiH, logično je očekivati da će i entitetska ministarstva za pitanja pravosuđa i odgovarajuće tijelo u BD biti također zaduženi za isti postupak za svoje odbore.

Ipak, rukovodeći se načelom opreznosti za prvu godinu primjene zakona potrebno je planirati neto naknadu za članove odbora od po 300 KM mjesečno, odnosno 3.600 KM godišnje. To znači da će svih 5 članova Odbora imati ukupnu godišnju neto naknadu od 18.000 KM. Na navedeni godišnji neto iznos potrebno je obračunati 52 % poreza i doprinosa što iznosi 9.360 KM.

Prema tome, RS će za potrebe entitetskog odbora imati troškove naknada u bruto iznosu od 27.360 KM.

Da bi se materijali blagovremeno pripremali i osiguravali potrebno je za Odbor osigura 1 administrativnog službenika sa istim primanjima kao i administrativni službenik u centrima za pravnu pomoć. To znači da će navedeni administrativni službenik sa SSS spremom, imati mjesečnu neto plaću od 700 KM, odnosno godišnju neto plaću od 8.400 KM. Na naprijed navedeni iznos potrebno je obračunati još 52 % poreza i doprinosa, što iznosi 4.368 KM, odnosno ukupna bruto plaća za prvu godinu primjene zakona će iznositi 12.768 KM.

Konačno, ukupno planirana sredstva za rad Odbora iznose 40.128 KM.

5.3.4. Rashodi pravne pomoći (po tarifi), odnosno naknada odvjetnicima i NVO izračunata je iz odnosa slijedećih parametara:

- procentualnog učešća postupaka i sporova u ukupno procijenjenim postupcima i sporovima,
- procijenjenog broja predmeta po vrstama postupaka i sporova (izračunatog kao odnos ukupnog broja sporova i pojedinačnog relativnog učešća svakog postupka i spora u ukupnom broju predmeta) i
- podatak o cijeni (vrijednosti) postupaka i sporova iz Nacrta tarife.

Slijedi obrazloženje kolona iz tabele broj 15 i pregled utvrđivanja iznosa naknada za besplatnu pravnu pomoć:

- kolona 2 - Vrsta postupka (spora): Preuzeti su postupci iz članka 6. Zakona (r. br. 1 do r. br. 5);
- kolona 3 - Procent učešća: Preuzeti podaci iz tabele broj 4;
  - kolona 4 - Broj predmeta: Preuzeti podaci iz kolone 3, tabele broj 3;
- kolona 5 - Cijena po predmetu: Preuzeti podaci iz kolone 3, tabele broj 5.

TABELA BROJ 15

R.br.	Vrsta postupka (spora)	Procent učešća	Broj predmeta	Cijena po predmetu (u KM)	Vrijednost u KM (kol. 4 x kol. 5)
1	2	3	4	5	6
1.	Upravni postupak i spor	20,00	1.640	50	82.000
2.	Prekršajni postupak	5,00	410	75	30.750
3.	Parnični postupak	50,00	4.100	85	348.500
4.	Vanparnični postupak	10,00	820	100	82.000
5.	Izvršni postupak	15,00	1.230	50	61.500
	Ukupno	100,00	8.200	-	604.750

Prema prednjem, rashodi za izravnu pravnu pomoć, odnosno naknada odvjetnicima i NVO za prvu godinu primjene zakona će iznositi 604.750 KM.

5.3.5. Rashodi informativne pomoći su veoma značajna pozicija u realiziranju, odnosno u kasnijoj praktičnoj primjeni zakona. Bilo bi dobro da se sredstva koja budu planirana na ovoj poziciji osiguraju najmanje 60 dana prije same primjene zakona, po mogućnosti iz proračunske rezerve. U protivnom, sredstva za ove namjene se moraju osigurati najkasnije u roku od 30 dana od dana početka primjene zakona.

Za informativne sesije treba zadužiti uposlene u Ministarstvu pravde i u centrima za pravnu pomoć. Informativna sesija podrazumijeva razgovor u jedinicama lokalne samouprave sa određenim kategorijama potencijalnih korisnika besplatne pravne pomoći. Tu je nužna inicijativa i tehnička pomoć jedinica lokalne samouprave. U tom smislu treba osigurati najmanje 5.000 KM za troškove dnevnica, prijevoza, noćenja i reprezentacije.

Za informativni štampani materijal treba osigurati 10.000 KM. Za ovaj iznos sredstava potrebno je izraditi kratku ilustriranu brošuru (do 5 stranica) u kojoj će se na popularan i prihvatljiv način za potencijalne korisnike besplatne pravne pomoći ukazati na njihova prava, kao i na efekte koji se ostvaruju korištenjem besplatne pravne pomoći.

Za medijsko promoviranje je potrebno koristiti Javni radio televizijski servis BiH, entitetske i lokalne televizije, radio stanice i dnevne listove. Za ovu aktivnost je nužno osigurati 25.000 KM. Predstavnici Odbora bi trebali sagledati koji medij će koristiti na kojem području imajući u vidu moguće korisnike besplatne pravne pomoći, odnosno vodeći računa o tome koje emisije i koje listove mogu gledati, slušati i čitati potencijalni korisnici besplatne pravne pomoći.

5.3.6. Za ostale nespomenute rashode, zbog načela opreznosti potrebno je planirati iznos od 10.000 KM.

5.3.7. Konačno, RS će u prvoj godini primjene zakona biti dužna da osigura ukupno 1.351.448 KM. Podrazumijeva se da se određene uštede mogu postići, ako se iz drugih izvora osiguraju sredstva, Na primjer, novčana sredstva se mogu osigurati od donatora, oprema od proračunskih korisnika RS ili lokalnih zajednica, itd.

5.4. Ekonomska - analitička struktura rashoda BD

U prijelaznim i završnim odredbama Zakona nije navedeno kakav će status imati Ured za pravnu pomoć BD, nego je samo člankom 34. propisano da će FBiH, RS i BD biti dužni da usklade svoje postojeće propise sa odredbama Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona.

Budući da je Ured za pravnu pomoć BD stekao poziciju redovitog proračunskog korisnika u proračunu BD, to će se glede ekonomske pozicije za 2007. godinu jednostavno preuzeti proračunski zahtjev Ureda za pravnu pomoć BD za 2007. godinu, koji izgleda ovako:

TABELA BROJ 16

Odjel Ureda za pravnu pomoć Brčko Distrikta BiH

Broj koda sektora 224

Analitički konto troška	Opis	Procjena troškova 2006.	Zahtjev 2007.
1	2	3	4
611111	Bruto plaća	486.525	474.395
611121	Porez na plaće		
611131	Doprinos na teret uposlenih		
611200	Naknade troš. up. i skup. zastup.	20.000	10.000
612111	Doprinos na teret poslodavca		
611,612	Ukupno plaće i naknade	506.525	484.395
613100	Putni troškovi	10.000	10.000
613200	Izdaci za energiju	2.000	-
613300	Izdaci za komunalne troškove	10.000	10.000
613400	Nabavka materijala	20.000	15.000
613500	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	5.000	5.000
613600	Unajmljivanje imovine i opreme	-	-
613700	Izdaci za tekuće održavanje	10.000	10.000
613800	Izdaci osig. i bankarskih usluga	3.000	3.000
613900	Ugovorene usluge	20.000	15.000
613	Izdaci za materijal i usluge	80.000	68.000
614200	Grantovi pojedincima	-	-
614300	Grantovi neprofitnim organiz.	-	-
614	Ukupno grantovi	-	-
821100	Stalna sredstva	-	-
821200	Nabavka građevina	-	-
821300	Nabavka opreme	-	-
821400	Nabavka ostalih osnov. sredstava	-	-
821	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	-	-
	Ukupan proračun	586.525	552.395

- Za nabavku opreme sredstva planirana u kapitalnom proračunu u iznosu od 5.000 KM.
- Izdaci za energiju nisu planirani jer je Pravosudno povjerenstvo ove troškove planiralo u svom proračunu za sve pravosudne institucije.

Detaljan raspored plaća

TABELA BROJ 17

Rb	Naziv pozicije	Stupanj	Mjesečna neto plaća	Mjesečna bruto plaća	Ukupno
1	2	3	4	5	6
1.	Direktor	VSS	3.450	5.320	63.840
2.	Odvjetnik	VSS	2.990	4.610	55.320
	Odvjetnik	VSS	2.990	4.610	55.320
	Odvjetnik	VSS	2.990	4.610	55.320
	Odvjetnik	VSS	2.990	4.610	55.320
	Odvjetnik	VSS	2.990	4.610	55.320
3.	Šef administracije	VSS/VŠS	1.196	1.840	22.080
4.	Istražitelj-nepopunjeno	SSS	920	1.420	17.040
	Istražitelj	SSS	920	1.420	17.040
5.	Operater-asistent	SSS	828	1.280	15.360
	Operater-asistent	SSS	828	1.280	15.360
6.	Kurir- vozač- domar	VKV	598	920	11.040
	Bruto plaća				438.360
	Dežurstvo				5.000
	Ukupno				443.360
	Doprinos 7%				31.035
	Ukupno bruto plaće				474.395

Ukupno uposlenih 11.

Ured se nalazi u zgradi Pravosuđa Brčko Distrikta BiH kao institucija i ne plaća zakupninu.

Opremljenost:

- svaki uposleni ima klasični računar,
- svaki odvjetnik ima zasebni ured,
- za pružanje besplatnih usmenih savjeta koristi se zasebni ured u kojem dežurni odvjetnik prima stranke.

MIONIĆ ŽARKO, 10.8.2006. /21.8.2006./9.9.2006.